

Brüssel, 21. jaanuar 2026
(OR. en, bg, fr)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0180 (COD)

5289/26
ADD 2 REV 1

CODEC 46
ENER 11
POLCOM 17

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja Venemaa nafta impordi järkjärgulise lõpetamise ettevalmistamist ning võimaliku energiasõltuvuse seire parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938 (esimene lugemine) – Seadusandliku akti vastuvõtmine = Avaldused

Bulgaaria taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Bulgaaria väljendab toetust strateegilisele eesmärgile, mis on esitatud määruse ettepanekus, mis käsitleb Venemaa maagaasi impordi järkjärgulist lõpetamist ja võimaliku energiasõltuvuse seire parandamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1938 (REPowerEU määrus).

Võtame teadmiseks REPowerEU määruse lõpliku kompromissteksti ja eelkõige tunnustame kompromissi elemente, mis käsitlevad järgmist:

- Kesk- ja Kagu-Euroopa gaasivõrkude ühendamisel piirkonna eripäradega arvestamine ja eesmärk tagada alternatiivsed gaasitarbed;
- viited gaasihoidlate täituvuse sihttasemetele ning

- peatamisklausli säilitamine energiavarustuskindlust ähvardava ohu jaoks.

Samal ajal jääme järgmiste kaalutluste juurde:

- Strandža 1 suhtes kohaldatav artikli 5 lõige 8 ei ole põhjendatud, sest seda ühenduspunkti läbib ainult väljastpoolt Venemaad pärit maagaas ja see toob väljastpoolt Venemaad pärit gaasi importijatele kaasa ebaproportsionaalse halduskoormuse.
- Lõplikus kompromisstekstis ei ole ette nähtud piisavaid kaitsemeetmeid võimalike vahekohtumenetluste ja rahaliste karistuste eest ettevõtjatele, kellel on pikaajalised gaasitorujuhtme transiidilepingud ja reserveeritud võimsus. Bulgaaria nõuab täielikku vastastikkust, sealhulgas piisavaid finantstagatise liikmesriigile, kes kohaldab määrust ELi välispiiril, sealhulgas juhtudel, kui õigusakt hiljem tühistatakse või tunnistatakse ebaseaduslikuks.
- Määruse vastuvõtmiseks kavandatud õiguslik alus ei ole piisav.

Pidades silmas eespool nimetatud murekohti ja võttes arvesse, et energietika nõukogu 20. oktoobri 2025. aasta istungiks esitatud kirjalikus avalduses toodud Bulgaaria kaalutlusi ei ole täielikult arvesse võetud, **hoidub Bulgaaria REPowerEU määruse lõpliku teksti üle hääletamisest.**

Prantsusmaa taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Prantsusmaa on kooskõlas Versailles' deklaratsiooniga alati täiel määral toetanud Euroopa Liidu sõltuvuse lõpetamist Venemaa fossiilkütustest.

Kõnealuse määruse eelnõu üle peetud läbirääkimistel püüdis Prantsusmaa tagada teksti ja rakendussätete õiguslikku usaldusväarsust, et minimeerida keeldudest kõrvalehoidmise ohtu. Sellega seoses rõhutab Prantsusmaa, et **piiravate meetmete puhul, mida Euroopa Liit otsustab kolmandate riikide suhtes kehtestada, peab jääma reegliks, et kasutatakse üksnes Euroopa sanktsioone. Maagaasi käsitleva REPowerEU määruse vastuvõtmine oli sellest reeglist erand, mis peaks jääma üksikjuhtumiks ja mida õigustasid väga konkreetsed asjaolud.** Seetõttu on Prantsusmaa eriti valvas mis tahes tulevaste keelavate meetmete suhtes, mis võivad sarnaneda sanktsioonidega, eelkõige energeetikasektoris.

Ungari taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Ungari leiab, et energiaallikate jaotus ning tarneallikaid ja transporditeid nagu ka nende mitmekesistamist käsitlevad otsused peavad jääma iga liikmesriigi enda otsustada. Ungari väljendab äärmist muret seoses sellega, et REPowerEU määrus mõjutab oluliselt ja negatiivselt energiajulgeolekut, energiahindu ja energiaallikate jaotuse suveräänsust ega vasta subsidiaarsuse põhimõttele.

Ungari Rahvuskogu esitas põhjendatud arvamuse subsidiaarsusega seotud oluliste mureküsimumste kohta.

Ungaril on tõsiseid kahtlusi määruse jaoks valitud õigusliku aluse suhtes. REPowerEU määrukses puudub ühise kaubanduspoliitika eesmärk ning see on isegi vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 194 lõikes 1 osutatud eesmärkidega. Seega peame seda *de facto* sanktsiooniks, mille oleks saanud vastu võtta üksnes ELi toimimise lepingu artikli 215 ja ELi lepingu artikli 29 alusel.

Lisaks leiab Ungari, et RepowerEU määrus rikub ELi toimimise lepingu artikli 194 lõike 1 kohast solidaarsuse põhimõtet. Solidaarsuse põhimõte tähendab liidu ja liikmesriikide üldist kohustust võtta oma volituste kasutamisel arvesse teiste osalejate huve. Nad peaksid vältima selliste meetmete võtmist, mis varustuskindluse, majandusliku ja poliitilise elujõulisuse ning tarneallikate ja tarnete mitmekesistamise seisukohast mõjutavad negatiivselt liidu või liikmesriikide huve, samas kui konflikti korral peavad nad neid huve tasakaalustama. Võttes arvesse REPowerEU määruse prognoositavaid negatiivseid majanduslikke, sotsiaalseid ja hindadega seotud tagajärgi Ungarile, ei ole sellist tasakaalu leitud.

Ungari arvates ei ole täielikku impordikeeldu käsitlevad sätted kooskõlas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttega ega õiguskindluse põhimõttega, sealhulgas sellega, kas need annavad sellest mõjutatud osapooltele piisavalt ettevalmistusaega.

Ungari peab kahetsusväärseks, et ei ole koostatud põhjalikku riigipõhist mõjuhindangut, mis hõlmaks konkurentsivõime kontrolli seoses meetmest tingitud hinnasurve ja volatiilsuse ning piirkondliku tarnekindluse probleemidega. Merepiirita liikmesriigid, nagu Ungari, on erilises olukorras, mida oleks pidanud arvesse võtma. Lisaks kehtestati torugaasitarnete järkjärgulisele lõpetamisele lõpptähtaeg, olenemata kolmepoolsete kohtumiste käigus koostatud komisjoni piirkondliku mõjuhindangu tulemusest.

Ungari on veendunud, et REPowerEU määruses kirjeldatud meetmete tulemuseks ei ole üksnes kõrgemad ja volatiilsemad energiahinnad, mis on juba muutunud Euroopa konkurentsivõime suurimaks takistuseks, vaid need ohustavad ka tarnekindlust, eriti merepiirita liikmesriikides. Kuigi REPowerEU määrus sisaldab peatamisklauslit, mis on kaitsemeede ootamatu ja tõsise tarnekriisi korral, ei ole see tõenäoliselt praktikas kohaldatav, võttes arvesse selle käivitamiseks vajalikke rangeid asjaolusid ja nõudeid.

Lisaks on meil tõsiseid õiguslikke reservatsioone, kuna RepowerEU määrus sekkub kehtivatesse pikaajalistesse lepingutesse ning toob kaasa kohustusi majandusüksuste ja/või liikmesriikide nimel. Määruses puudub igasugune rahalise hüvitamise mehhanism nende kohustuste leevendamiseks.

Teksti jäi võimaliku õigusliku probleemina alles teatavate sätete tagasiulatuva kohaldamise oht, näiteks kuupäev 17. juuni 2025, millest alates kohaldatakse Venemaa mis tahes uute gaasitarnelepingute suhtes kohe REPowerEU määruse kohast järkjärgulist lõpetamist.

RepowerEU määruse kohaldamise tagajärgedega tegelemine eeldaks taristu kitsaskohtade kõrvaldamist, et luua piisaval arvul tarneteid väljastpoolt Venemaad pärit energia importimiseks. Sellest hoolimata keeldub Euroopa Komisjon endiselt fossiilkütuste taristu arendamist ELi vahenditega toetamast.

Suurema arvu partnerriikide kategooriate loomine koos diferentseeritud loamenetlustega toob kaasa võimaliku diskrimineerimise väliste gaasitarnijate vahel, põhjustades kaubanduslikke ja õiguslikke probleeme.

Seetõttu hääletab Ungari REPowerEU määruse vastu ja jätab endale õiguse taotleda selle tühistamist Euroopa Liidu Kohtus.

Samal ajal tunnistas Ungari, et teatavad sätted kajastavad Venemaa Föderatsiooni vastu suunatud 19. sanktsioonipaketi teksti. Ungari märgib, et sellist seadusandlikku meetodit tuleks kohaldada kõigi võimalike uute meetmete suhtes, mis hõlmavad Venemaa Föderatsiooni vastu suunatud sanktsioonipaketi teemat.

Sellest tulenevalt rõhutab Ungari, et liidu ettevõtjatele suurima võimaliku õiguskindluse tagamiseks, samuti selleks, et tagada selgus seoses liidu õiguse alusel kohaldatavate õigusnormidega, tuleb järgida eri ELi õigusaktide ja poliitikameetmete vahelist sidusust ja järjepidevust, sealhulgas sel ajal kehtinud määruses (EL) nr 833/2014 sätestatud vabastusi ja erandeid.

Slovakkia taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Slovaki Vabariik toetab jõupingutusi, mille eesmärk on järk-järgult vähendada sõltuvust imporditud fossiilkütustest. Sellised jõupingutused peavad siiski nõuetekohaselt kajastama kõige enam mõjutatud liikmesriikide geograafilisi, taristuga seotud ja majanduslikke eripärasid ning kehtivaid õiguslikke piiranguid.

Seetõttu hääletab Slovaki Vabariik REPowerEU määruse vastuvõtmise vastu selle eeldatava negatiivse majandusliku ja finantsmõju tõttu ning võimaliku kahjuliku mõju tõttu varustuskindlusele.

Slovaki Vabariik on merepiirita riigina, kellel puudub otsene juurdepääs LNG- ja naftaterminalidele, teinud energiajulgeoleku tugevdamiseks märkimisväärseid investeeringuid ja arendanud gaasivõrkude vahelisi ühendusi kõigi naaberriikidega. Taristu kitsaskohad väljaspool Slovakkia territooriumi piiravad siiski jätkuvalt võimalust mitmekesistada gaasitarneid ning importida kavandatud aja jooksul piisavaid koguseid tulemuslikul ja kulutõhusal viisil. Määruses ei võeta neid piiranguid piisavalt arvesse ega anta kõige enam mõjutatud liikmesriikidele asjakohaseid vahendeid nende kõrvaldamiseks.

Lisaks on Slovakkia energiasüsteem ajalooliselt sõltunud Venemaa Föderatsioonist pärit fossiilkütuste impordist, mis on tagatud pikaajaliste lepingutega. Nende lepingute ennetähtaegne lõpetamine tooks Slovaki Vabariigile ja Slovakkia turuosalistele kaasa vahekohtu- ja muud kohtumenetlused. Määrusega ei kehtestata kaitsemeetmeid ega riskide leevendamise raamistikku, et käsitleda neid õiguslikke ja finantstagajärgi mõjutatud liikmesriikidele ja importijatele.

Samuti kordab Slovaki Vabariik oma tõsist muret seoses määruse õigusliku aluse valikuga ning selle vastavusega proportsionaalsuse ja energiasolidaarsuse põhimõtetele.